

บทคัดย่อ

ชื่อภาคนิพนธ์ : ปัญหาความต้องการของประชาชนชาวไทย-มุสลิมในเขตชุมชนชนบท
ปัตตานี กับอำนาจการนำของผู้นำในท้องถิ่น : ศึกษากรณีจังหวัดปัตตานี
ชื่อผู้เขียน : นายสมรรถ วาหลง
ชื่อปริญญา : ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนสังคม)
ปีการศึกษา : 2544

การศึกษาในเรื่องปัญหาความต้องการของประชาชนชาวไทย-มุสลิมในเขตชุมชนชนบท กับอำนาจการนำของผู้นำในท้องถิ่น : ศึกษากรณีจังหวัดปัตตานี มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาว่า 1) ประชาชนชาวไทย - มุสลิม ในเขตชุมชนชนบท ในเขตจังหวัดปัตตานีมีปัญหาความต้องการในด้านใด เรื่องใด และประเด็นใดบ้าง 2) มีผู้นำในท้องถิ่น ทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการประเภทและระดับ ตั้งแต่ระดับผู้นำละแวกบ้าน หมู่บ้าน ตำบล หรือ เทศบาล จนถึงนักการเมืองท้องถิ่น สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และข้าราชการที่สามารถพึ่งพา หรือสนองตอบต่อปัญหาความต้องการต่าง ๆ ของประชาชนได้หรือไม่ เพียงใด

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษานี้คือ ประชาชนชาวไทย-มุสลิมที่เป็นหัวหน้าครอบครัว กลุ่มสมรส หรือตัวแทนผู้ที่เป็นผู้ปกครองของครอบครัวนั้นๆ ที่อาศัยอยู่ในเขตเมือง อำเภอยะหริ่ง อำเภอหนองจิก อำเภอโคกโพธิ์ และอำเภอแม่ลาน โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาเท่ากับร้อยละ 5.0 ของประชากรทั้งหมด แล้วใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน ได้จำนวนตัวอย่างทั้งหมด 793 ครอบครัว การเก็บรวบรวมข้อมูลอาศัยแบบสัมภาษณ์ โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์ และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าร้อยละ ผลการศึกษาปรากฏว่า

ประเด็นปัญหาความเดือดร้อน กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ตอบว่าชาวบ้านมีปัญหาความเดือดร้อนในทุกด้าน ทุกเรื่อง และทุกประเด็น โดยปัญหาความเดือดร้อนมากที่สุดด้านสังคม เรื่องยาเสพติด ในประเด็นกัญชา รองลงมาด้านสาธารณสุข โภค เรื่องถนนและโทรศัพท์ที่มีสัดส่วนเท่ากัน ในประเด็นถนนชำรุดเสียหายบ่อย และขาดแคลนโทรศัพท์สาธารณะใช้ ด้านเศรษฐกิจ เรื่องอาชีพ และ

รายได้เสริม ในประเด็นมีแต่รายได้ไม่แน่นอน ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่องสิ่งแวดล้อมมลภาวะ ในประเด็นการจัดขยะและของเสียต่างๆ ตามลำดับ

อำนาจการนำของผู้นำในท้องถิ่น กลุ่มตัวอย่างระบุว่าผู้นำระดับหมู่บ้าน เป็นกลุ่มที่พวกเขาสามารถพึ่งพาได้มากที่สุด รองลงมาผู้นำระดับกำนัน ผู้ใหญ่และกรรมการหมู่บ้าน จากนั้นเป็นกลุ่มระดับละแวกบ้าน ถัดมาเป็นผู้บังคับบัญชาและสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ส่วนสภาผู้แทนราษฎร ข้าราชการเจ้าหน้าที่ในอำเภอและตำบล และสมาชิกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนั้น ชาวบ้านส่วนใหญ่ระบุว่าพวกเขาพึ่งพาในการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนได้น้อย ซึ่งแสดงให้เห็นว่าผู้นำที่อยู่ในระดับที่ใกล้ชิดชาวบ้านเป็นผู้ที่สามารถพึ่งพาขอความช่วยเหลือแก้ไขปัญหาได้ (Trouble Shooter) เมื่อชาวบ้านมีปัญหาความเดือดร้อนได้

ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษา ปัญหาความเดือดร้อนของชาวบ้าน ปรากฏว่า ปัญหาที่เกิดขึ้นส่วนใหญ่ไม่อยู่ในอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบของหน่วยงานส่วนท้องถิ่น ทำให้การแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ของชาวบ้านไม่สามารถสนองตอบได้ แต่ผู้นำในท้องถิ่นซึ่งอยู่ใกล้ชิดกับชาวบ้าน รู้ปัญหาความเดือดร้อนของชาวบ้าน แต่ไม่มีอำนาจในการแก้ไขความเดือดร้อนที่เกิดขึ้น ฉะนั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่รัฐจะต้องเร่งรีบอย่างมากในการดำเนินนโยบาย การกระจายอำนาจถึงระดับรากหญ้า (Grassroot) ให้มากขึ้น และลึกที่สุด โดยอาศัยกระบวนการประชาสังคม ในการแก้ไขปัญหา

การแก้ไขปัญหาความเดือดร้อน รัฐจะต้องมีการประสานแผนพัฒนาและโครงการที่จะดำเนินการ เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของชาวบ้านจากรากหญ้า (Grassroot) จึงสามารถสนองตอบปัญหาความเดือดร้อนได้อย่างถูกต้อง เนื่องจากปัญหาที่เกิดขึ้น เกิดจากความหลากหลายในเรื่องเชื้อชาติ ศาสนา วัฒนธรรมและสังคมที่แตกต่างกัน ทำให้ปัญหาความเดือดร้อนที่เกิดขึ้นอาจต่างกันไปด้วย

ดังนั้น องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น ควรใช้การสำรวจปัญหาความต้องการของชาวบ้าน เพื่อนำมาเป็นข้อมูลในการกำหนดแผนงาน กิจกรรมในการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของชุมชน

ABSTRACT

Title of Research Paper : Problems and Needs of Thai Muslim People in the Rural Areas and Leadership Power of Local Leaders : A Case Study of Pattani Province

Author : Mr. Samat Walhong

Degree : Master of Arts (Social Development)

Year : 2001

The two objectives of the study were 1) to reveal the problems and needs of Thai Muslim people in the rural area in Pattani Province, and 2) to see whether formal and informal leaders of all types and at all levels could respond to local people's needs and to what extent. The leaders considered ranged from neighborhood, village, tambon and municipal leaders to local politicians, Members of Parliament, and government officials.

The data were collected from 793 households in Muang, Yaring, Nongjik, Kokpho and Mae Lan districts in Pattani Province. The total sample accounted for 5 percent of the total population. They were household heads or their spouses or their representations. The multistage random sampling was used to select the samples who were then interviewed by using an interview schedule. Percentage was employed to describe the data. The findings were summed up as follows :

Problems and needs Most subjects said that they had all sorts of problems. The most serious problems was illegal drugs, especially marihuana Next to the social problem was the public utilities problems. They experienced the problems of road damage and lack of public telephones. Both were equally serious. The economic problem that they were faced with was uncertainty of income and additional income. As for the natural resource and environmental problem, they had the problem of garbage disposal and waste treatment.

Leadership power of local leaders The majority of the subjects stated that they could rely most village leaders, followed by village headmen, subdistrict headmen, and village committee members, neighborhood leaders, tambon leaders and members of the tambon administration organization. On the contrary, they could depend very little on Members of Parliament, government Officials in the tambon and the district, and members of the Provincial Administration Organization. This finding indicated that immediate leaders from whom people could seek help. That is, they could be trouble shooters for them.

Recommendations :

Since most problems encountered by local people are not directly under the responsibility of local government agencies, the government is recommended to decentralize its power to the grass root level of leaders as soon as possible and as much possible so as to use the community process to solve local problems.

Local administration organizations should conduct a survey to find out local people's problems and needs in order to use the information to set plans and activities to solve local problems in the future.